

ISSN 2367-7031 / www.piron.culturecenter-su.org

БРОЙ # 19 / 2020 / ИЗВЪНРЕДНАТА 2020

URL: <http://piron.culturecenter-su.org/wp-content/uploads/2020/06/19-2020-Agamben-Sul-vero.pdf>

Относно истината и неистината

Джорджо Агамбен

Текстът с оригинално заглавие *Sul vero e sul falso* е публикуван на страницата на издателство *Quodlibet* на 28 април 2020 г.

Превод от италиански език: **Нора Голешевска**

Научна редакция: **Антоанета Колева**

Съгласно очакванията, Фаза 2¹ потвърждава с министерско постановление в общи линии същите конституционни органичения на свободата, които могат да бъдат органичени само със закон. Но не по-малко важно е ограничаването на едно човешко право, което не е залегнало в нито една конституция: правото на истина, нуждата от истинно слово.

Това, което преживяваме, преди да бъде безпрецедентна манипулация на свободите на всеки един, всъщност е мащабна операция за подмяна на истината. Ако хората са съгласни да ограничат личната си свобода, което всъщност се случва, то е, защото те приемат, без да ги подлагат на никаква проверка, данните и мненията, които медиите предоставят. Рекламата отдавна ни е приучила към изказвания, които действат толкова по-ефикасно, колкото не претендират да са истинни. От доста време и политическа подкрепа се дава без дълбока убеденост, като по някакъв начин се приема за очевидно, че в предизборния дискурс не става въпрос за истината. Това, което сега се случва пред очите ни обаче, е нещо ново, ако не за друго, то поне защото истинността или неистинността на дискурса, който се приема пасивно, влияе на самият ни начин на живот, на цялостното ни всекидневно съществуване. Поради тази причина е спешно всеки един да се опита да подлага поне на елементарна проверка това, което му се предлага.

Не бях единственият, който отбеляза, че данните за епидемията се предоставят по обобщаващ начин и без никакъв критерий за научност. От епистемологична гледна точка например е очевидно, че предоставянето на информация за броя на смъртните случаи без съотнасянето ѝ с годишната смъртност за същия период и без посочването на действителната причина за смъртта, е лишено от всякакъв смисъл. И все пак, точно това продължава да се прави всеки ден, като изглежда, че никой не го забелязва. Това е още по-удивително, тъй като данните, които позволяват проверка, са достъпни за всеки, който би имал желание да получи достъп до тях, и вече цитирах в друг текст доклада на директора на Националният статистически институт на Италия (ISTAT) Джан Карло Бланджиардо², в които се посочва, че броят на смъртните случаи от COVID-19 е по-нисък от смъртността

¹ Българският превод на текста на Агамбен „Фаза 2“ е достъпен на [този линк](#).

² Агамбен коментира доклада в интервю в италианската преса на 22 април 2020, публикувано на същия сайт под заглавието „Нови размишления“. Превод на интервюто на български език е достъпен [тук](#).

от респираторни заболявания през двете предходни години. И все пак, колкото и да е недвусмислено, сякаш тази връзка не съществува, точно както не се отчита и фактът, също открито заявен, че за починал от COVID-19 се брой и пациентът, дал положителна проба за вируса и починал от инфаркт или от която и да е друга причина за настъпване на смърт. Защо, дори когато неистинността е документирана, продължава да ѝ се вярва? Бихме казали, че лъжата се поддържа като истина, защото, както рекламата, не си прави труда да крие своята неистинност. Както се е случило по време на Първата световна война, войната срещу вируса би могла да е само с неистинни мотивации.

Човечеството навлиза във фаза от историята си, в която истината бива сведена до момент в движението на лъжата. Истинен е онзи неистинен дискурс, който трябва да се удържа като истинен дори когато неговата неистинност е доказана. Но по този начин самият език, като място на явяване на истината, е иззет от човешките същества. Сега те могат само мълчаливо да наблюдават движението – истинско, защото е реално – на лъжата. Затова, за да спре това движение, се налага всеки един, който има смелост за това, да търси безкомпромисно най-ценното благо: истинното слово.

Превод от италиански: **Нора Голешевска**